

החוג להיסטוריה כללית

לימודי התואר הראשון

א. כללי

החוג מתמחה בתולדותיה של תרבות המערב בארצות התהוותה ובאזורי התפשטותה. מטרתו להקנות לתלמידיו מושגי יסוד וכלים קונצפטואליים, מתודיים ואינטלקטואליים להבנת הציוויליזציה המערבית על שלוחותיה. הלימודים מתחלקים לארבעה פרקים:

- (1) התקופה הקלאסית (יוון ורומא).
- (2) ימי הביניים.
- (3) העת החדשה המוקדמת (מאות 15-18).
- (4) העת החדשה (מאות 19-20). לימודי העת החדשה מתחלקים לארבע זירות גיאוגרפיות: אירופה המרכזית והמערבית, רוסיה ואירופה המזרחית, ארצות הברית, אמריקה הלטינית.

ב. מסלולי הלימוד

- (1) המסלול הדו-חוגי: תלמיד הבוחר במסלול זה ישלים את חובותיו לשם קבלת התואר הראשון על ידי לימודים בחוג נוסף. במסלול זה ישלימו התלמידים 56 ש"ס ובהן 2 ש"ס לימודים פקולטטיים וכן פטור בשפה זרה שניה.
- (2) המסלול החד-חוגי, שבו מתמקדים הלימודים לתואר ראשון בחוג להיסטוריה כללית. במסלול זה ישלימו התלמידים 104 ש"ס ובהן 4 ש"ס לימודים פקולטטיים וכן פטור בשפה זרה שניה.
- (3) הקבצי קורסים לתלמידי תכנית הלימודים הכלליים במדעי הרוח.

ג. תנאי הקבלה

למסלול דו-חוגי יתקבלו תלמידים אשר עמדו בתנאי הקבלה של האוניברסיטה. למסלול חד-חוגי יתקבלו תלמידים אשר השלימו שנה א' בממוצע 85 לפחות בחוג להיסטוריה כללית וממוצע 80 בחוג אחר. הקבלה למסלול זה מותנית באישורה של ועדת ההוראה של החוג.

ד. מבנה הלימודים

המסלול הדו-חוגי

התלמידים ישתתפו במהלך לימודיהם לתואר ראשון בארבע מסגרות לימוד:		
ש"ס	24	ששה תרגילי מבוא
ש"ס	14	שבעה שיעורים משיעורי החוג
ש"ס	16	ארבעה סמינריונים
<u>ש"ס</u>	<u>2</u>	לימודים פקולטטיים
שפה זרה שניה (לא במניין השעות)		
ש"ס	56	סה"כ

		<u>המסלול החד-חוגי</u>	
ש"ס	24		ששה תרגילי מבוא
ש"ס	24		שנים עשר שיעורים משיעורי החוג
ש"ס	32		שמונה סמינריונים
			(בסמסטר האחרון ללימודים רשאי התלמיד ללמוד סמינריון אחד בקריאה מודרכת אישית, כפוף לאישור ראש החוג).
ש"ס	20		20 ש"ס שיעורי השלמה מחוגים אחרים לפי בחירתו ובכפוף לאישור יועץ החוג
ש"ס	4		לימודים פקולטטיים
			שפה זרה שניה (לא במניין השעות).
ש"ס	104	סה"כ	

כל תלמידי החוג חייבים להגיע לרמת "פטור" בשפה זרה שניה עד תום לימודיהם.

1. **לתשומת לב: לימודים פקולטטיים - מורכבים מקורסים פנורמיים** אותם יש לבחור מתוכניות הלימודים של חוגי הפקולטה, שאינם חוגי הלימוד של התלמיד. כל הקורסים הפנורמיים הם בהיקף של 2 ש"ס ומהווים חלק מהציון הכללי.
במסלול החד-חוגי בפקולטה - קורס פנורמי אחד בהיקף של 2 ש"ס בכל חוג.
במסלול החד חוגי בפקולטה - 2 קורסים פנורמיים בהיקף של 4 ש"ס.
במסלול החד-חוגי (חוג אחד בפקולטה חוג שני בפקולטה אחרת) - קורס פנורמי אחד בהיקף של 2 ש"ס. את הקורסים יש לבחור מתוך הרשימה המרוכזת בפרק הדרך בלימודים הפקולטטיים.
2. **השלמת חובות לימודים לתלמידים ממשיכים שהחלו את לימודיהם לפני תשס"ד -** תלמידים שטרם השלימו חובת לימוד "סדנת יסוד" יוכלו לעשות כן בסמסטר א' תשס"ד בלבד. כמו כן, תלמידים שטרם השלימו "אנגלית מוגבר למדעי הרוח" יבחרו כחלופה בקורס פנורמי נוסף בהיקף של 2 ש"ס.
פרטים לגבי קבוצות סדנת יסוד וקורסים פנורמיים – ראה בפרק הדרך בלימודים הפקולטטיים.

ה. מהלך הלימודים

תרגיל המבוא

קורס בסיסי בן 4 שעות סמסטריאליות, הבא להקנות מושגי מפתח ותמונה מקיפה באחת התקופות. התרגיל בנוי בעיקר על דיונים בכיתה ומבוסס על קריאה, ניתוח תעודות נבחרות, הסתמכות על ספרי יען ושימוש בכלים ביבליוגרפיים.
דרישות כניסה: אישור יועץ החוג. חובות התלמיד: השתתפות פעילה, נוכחות חובה (תלמיד שיעדר יותר מ-3 פגישות לא יהיה זכאי להבחן בקורס), עבודות בכתב ובע"פ ובחינה מסכמת.

בחוג מתקיימים תרגילי המבוא הבאים:

- א. פרק העת העתיקה
1. חברה, משטר ותרבות ביוון העתיקה

2. חברה, משטר ותרבות ברומא העתיקה
 חברה, משטר ותרבות בימי הביניים
 חברה, משטר ותרבות בעת החדשה המוקדמת
- ב. פרק ימי הביניים
 ג. פרק העת החדשה המוקדמת
1. חברה, משטר ותרבות במאה ה-19
 2. חברה, משטר ותרבות במאה ה-20
 3. חברה, משטר ותרבות בארצות-הברית
 4. חברה, משטר ותרבות באמריקה הלטינית
- ד. פרק העת החדשה

התלמיד חייב להשתתף בששה תרגילים, אחד לפחות בכל אחת מארבע התקופות. תלמיד שיבחר ללמוד רק תרגיל אחד בפרק העת העתיקה, יהיה חייב להשתתף בשיעור בתחום שעליו פסח בתרגילים.

לא ניתן ללמוד שני תרגילים אצל אותו מרצה.

יש לסיים את כל תרגילי המבוא בשלושה הסמסטרים הראשונים ללימודים בחוג.

שיעורים

קורס (2 ש"ס) הבא לתת מבט כללי על תקופה היסטורית או על תהליך היסטורי. השיעור בנוי על הרצאת המורה.

חובות התלמיד: בחינה על חומר ההרצאות והביבליוגרפיה.

התלמיד יבחר בשבעה שיעורים מבין אלה המופיעים בתכנית הלימודים של החוג. תלמיד שבחר רק בתרגיל מבוא אחד בפרק העת העתיקה, חייב בשיעור בתחום שעליו פסח.

ניתן לפזר את השיעורים על פני כל שנות הלימוד.

סמינריונים

סמינריון (ס'): 4 ש"ס. קורס מתקדם העוסק בניתוח סוגיה היסטורית אגב שימוש בספרות מחקר ובמקורות היסטוריים.
 דרישות כניסה: סיום ארבעה תרגילי מבוא לפחות (תרגיל אחד בכל פרק), לרבות תרגיל בפרק או בזירה הרלבנטיים לסמינריון.

חובות התלמיד:

1. נוכחות חובה: תלמיד שיעדר למעלה מ-3 פגישות, השתתפותו בקורס תבוטל.
2. ברמה הבסיסית: השתתפות פעילה, הצגת רפראט בעל פה (המוגש גם בכתב), ו/או חיבורים קצרים, לפי דרישות המורה. קיומן של בחינות במסגרת הסמינריון נתון לשיקול דעתו של המורה. חובות אלה חלות על כל משתתפי הסמינריון.
3. ברמה המתקדמת: הכנת עבודה סמינריונית (ראה להלן) נוסף לחובות הרמה הבסיסית. חובה זו חלה רק על התלמידים שיבחרו לכתוב עבודה סמינריונית בקורס זה (ראה להלן).

4. קריאה מודרכת: לתלמידי המסלול החד-חוגי בלבד. במסגרת קורס זה יכתבו התלמידים עבודה סמינריונית לפי הנחיות המורה.

התלמיד (במסלול דו-חוגי) יבחר בארבעה סמינריונים - שלושה מהם בתקופות שונות וסמינריון רביעי לבחירתו.

בכל ארבעה הסמינריונים ימלא התלמיד את החובות ברמה הבסיסית, ובשניים מן הסמינריונים יכתוב גם עבודה ברמה מתקדמת. החוג ממליץ לתלמידים לכתוב עבודות ברמה מתקדמת בשני הסמינריונים האחרונים לתואר.

התלמיד (במסלול חד-חוגי) חייב בשמונה סמינריונים - אחד בכל פרק וארבעה לפי בחירתו. בכל שמונה הסמינריונים ימלא התלמיד את החובות ברמה הבסיסית, ובארבעה מהסמינריונים (לרבות הסמינריון במתכונת של קריאה מודרכת) - יגיש עבודה ברמה מתקדמת.

לא ניתן ללמוד שני סמינריונים אצל אותו מרצה.

כל העבודות חייבות להיות מודפסות או מוקלדות בהתאם לכללים המקובלים בחיבורים מדעיים. **התלמידים יגישו את עבודותיהם באמצעות מזכירות החוג.** המועד האחרון לסיום החובות ברמה הבסיסית הוא בתוך חודש מסיום הסמינריון; המועד האחרון להגשת עבודות ברמה מתקדמת הוא **שלושה חודשים מתום הסמינריון**. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדחות את מועד ההגשה במקרים מיוחדים.

להלן מספר דוגמאות למסלולים מובנים שהתלמידים המעוניינים בכך יכולים להרכיב. אין חובה להיצמד למסלולים אלה.

א. מסלול עם דגש על העת העתיקה

מבואות: יוון, רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, שני מבואות לפי בחירה מן העת החדשה. שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה. שני סמינריונים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה. המלצה על לטינית או יוונית כשפה זרה שניה.

ב. מסלול עם דגש על ימי הביניים

מבואות: יוון, רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, שני מבואות לפי בחירה מן העת החדשה. שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה. שני סמינריונים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה. המלצה על לטינית כשפה זרה שניה.

ג. מסלול העת החדשה המוקדמת עם דגש אירופאי

מבואות: יוון, רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, המאה ה-19, המאה ה-20.

שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה.
שני סמינרים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה.
המלצה על לטינית, איטלקית, צרפתית או גרמנית כשפה זרה שניה.

ד. מסלול העת החדשה המוקדמת עם דגש על העולם החדש

מבואות: יוון או רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, ארה"ב, אמל"ט, מבוא נוסף לבחירה.
שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה.
שני סמינרים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה.
המלצה על ספרדית כשפה זרה שניה.

ה. מסלול העת החדשה עם דגש על אירופה

מבואות: יוון, רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, המאה ה-19, המאה ה-20.
שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה.
שני סמינרים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה.
המלצה על צרפתית, גרמנית או איטלקית כשפה זרה שניה.

ו. מסלול העת החדשה עם דגש על מזרח אירופה

מבואות: יוון או רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, המאה ה-19, המאה ה-20, ארה"ב או אמל"ט.
שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה.
שני סמינרים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה.
המלצה על רוסית כשפה זרה שניה.

ז. מסלול עם דגש על ארה"ב

מבואות: רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, ארה"ב, אמל"ט, המאה ה-19 או המאה ה-20.
שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה.
שני סמינרים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה.
המלצה על ספרדית או צרפתית כשפה זרה שניה.

ח. מסלול עם דגש על אמריקה הלטינית

מבואות: יוון או רומא, ימה"ב, העת החדשה המוקדמת, ארה"ב, אמל"ט, המאה ה-19 או המאה ה-20.
שני שיעורים רלבנטיים לתקופה, השאר על-פי בחירה.
שני סמינרים רלבנטיים מן התקופה, האחד ברמה בסיסית, השני ברמה מתקדמת. שניים נוספים לפי בחירה.
המלצה על ספרדית כשפה זרה שניה.

ו. זרישות במהלך הלימודים**(1) שפות זרות**

נוסף על הידיעה הנדרשת בעברית ובאנגלית, תלמידי החוג חייבים לפני תום לימודיהם להוכיח ידיעה ברמת "פטור" באחת מן השפות הבאות: צרפתית, גרמנית, ספרדית, רוסית, איטלקית, יוונית קלאסית או רומית (לטינית). לרמה של "פטור" דרושות בדרך כלל שתי שנות לימוד.

הקורסים ביוונית קלאסית וברומית ניתנים בחוג ללימודים קלאסיים; לימודי השפות האחרות הם באחריותה של היחידה ללימודי שפות זרות של הפקולטה. לתלמידים הלומדים גם בחוג להיסטוריה של המזה"ת יוכרו לימודי ערבית כשפה זרה שניה בחוגנו.

לתלמידים הלומדים גם בחוג למזרח אסיה יוכרו השפות הנלמדות בחוג זה. לתלמיד הבוחר במגמת תרבות צרפת של החוג לצרפתית כחוג שני מוענק פטור ברמת מתקדמים מלימודי שפה זרה שניה. אין צורך בידע קודם בשפה הצרפתית בכדי להירשם למגמה.

(2) מועדי בחינות

מומלץ לתלמידים להבחין במועדי א'. ועדת ההוראה של החוג לא תאשר מועדי ג' למעט במקרה של מילואים. הנכם מתבקשים לבדוק את לוח הבחינות שבידיעון זה ולהימנע מרישום לקורסים שהבחינות בהם מתנגשות. אישורי מחלה, התנגשות בחינות, קורס אחרון לתואר וסיבות אחרות אינן מקנות זכות למועד ג' ועל התלמיד/ה יהיה לחזור על הקורס. **ערעור** על ציון בחינה, ניתן להגיש את הבקשה במזכירות החוג עד שבועיים ממועד פרסום הציונים על לוח המודעות. הציון שמתקבל לאחר הערעור הוא הציון הקובע.

(3) ממוצע ציונים

תלמידי החוג במסלול הדו-חוגי נדרשים להשיג ממוצע ציונים של "כמעט טוב" (70) בתום כל שנה במהלך לימודיהם בחוג. הישגיהם של תלמידים שהחלו ללמוד בסמסטר ב' יישקלו לפי ציוני הבחינות במועד א' של סמסטר א' בשנת הלימודים הבאה. ועדת המיון החוגית תפסיק את לימודיהם של התלמידים שלא עמדו בממוצע הדרוש.

(4) נוכחות וחפיפה - ראה בתקנון הפקולטה.

ז. סיום הלימודים לתואר וציון הגמר

ציון הגמר יחושב לאחר סיום כל חובות הלימוד (במסלול דו-חוגי - 56 ש"ס ובמסלול חד-חוגי - 104 ש"ס).

ציון הגמר מחושב על פי המתכונת הבאה:

לימודים במסלול דו-חוגי

23%		שיעורים + שיעור פנורמי
34%		תרגילים
	25%	סמינריונים ברמה מתקדמת
18%		סמינריונים ברמה בסיסית
לימודים במסלול חד-חוגי		
18%		שיעורים + שיעורים פנורמיים
24%		תרגילים
	30%	סמינריונים ברמה מתקדמת
18%		סמינריונים ברמה בסיסית
10%		השלמות מחוגים אחרים

ח. חטיבות

1. השיעורים (2 ש"ס) בחוג להיסטוריה כללית פתוחים בפני סטודנטים המבקשים חטיבות השלמה. תנאי ההשתתפות בקורסים זהים לאלה של תלמידי החוג.

2. הקבצי הלימודים של החוג לתלמידי תכנית הלימודים הכלליים מפורטים בידיעון במסגרת תכנית הלימודים הכלליים.

3. חטיבת השלמות בלימודי קולנוע וטלוויזיה לתלמידי היסטוריה, חד-חוגי

שני מבנים אלטרנטיביים, לבחירת התלמיד :

- מבנה א' :** מבוא לתולדות הקולנוע – 8 ש"ס
 תיאוריה קולנועית משולבת – 4 ש"ס
 יסודות המבצע הקולנועי, תרגיל - 2 ש"ס
 מבוא לקולנוע מודרני – 2 ש"ס
סה"כ 16 ש"ס
- מבנה ב' :** מבוא לתולדות הקולנוע – 8 ש"ס
 תיאוריה קולנועית משולבת – 4 ש"ס
 יסודות המבצע הקולנועי, שו"ת – 4 ש"ס
 סמינר – 4 ש"ס
סה"כ 20 ש"ס

תלמידים יהיו רשאים להרחיב לימודי החטיבה ולהוסיף אליה ארבע ש"ס נוספות כמתואר לעיל. לימודי החטיבה של תלמידים אלה יכללו 20 ש"ס.

ט. התמחות ולימודים לתארים מתקדמים

ראה בפרק "בית הספר להיסטוריה".

י. ייעוץ והדרכה

תכנית הלימודים האישית של כל תלמיד הינה בת תוקף רק אם אושרה על ידי יועץ מוסמך על גבי טופס מתאים או במסמך מיוחד.
כל שינוי בתכנית המקורית כפוף לאישורו של יועץ החוג.
ראש החוג, פרופ' דוד כ"ץ, עומד לרשות התלמידים לצורך סיוע והדרכה, וזאת בשעות קבלה הקבועות.
ישנה אפשרות להתייעץ עם נציג של אגודת הסטודנטים ולהסתייע בו. שם הנציג מתפרסם בתחילת השנה על לוח המודעות.

החוג מאחל לכל תלמידיו הצלחה והנאה בלימודים.

סגל ההוראה

פרופ'	דוד כ"ץ - ראש החוג
פרופ'	גדי אלגזי
פרופ'	מרים אליאב-פלדון
פרופ'	בנימין ארבל - שבתון סמסטר א'+ב'
פרופ'	אלי בר-נביא
פרופ'	רון ברקאי
פרופ'	ארנון גוטפלד
פרופ'	גבריאל גורודצקי - שבתון סמסטר א'
פרופ'	עליזה גייניאו - שבתון סמסטר א'+ב'
ד"ר	סילבי הוניגמן
ד"ר	רפאל ואגו
ד"ר	רחל פייג וישניא
פרופ'	שולמית וולקוב - שבתון סמס' א'
ד"ר	מיכאל זכים
פרופ'	שלמה זנד
ד"ר	יגאל חלפין
ד"ר	דוד טל
ד"ר	חררדו לייבנר
ד"ר	אבשלום לניאדו
פרופ'	יוסף מאלי - שבתון סמסטר א'+ב'
פרופ'	צבי מדין - שבתון סמסטר א'+ב'
ד"ר	מתתיהו מייזל
פרופ'	עירד מלכין - שבתון סמסטר א'
פרופ'	בלחה מלמן - חל"ית סמסטר א'
פרופ'	אייל נוה
ד"ר	בועז נוימן
פרופ'	יונתן פרייס
ד"ר	אביעד קליינברג
פרופ'	זאב רובין
פרופ'	צבי רזי
ד"ר	אלון רחמימוב - חל"ית סמסטר ב'
פרופ'	רענן ריין - שבתון סמסטר ב'
פרופ'	אהרן שי
ד"ר	נורית שלייפמן

מזכירות החוג - גבי הרצוג
ירדנה ליבובסקי

שעות הקבלה במזכירות: ימים א'-ה' בשעות 09:00 - 13:00
טלפון במזכירות: 03-6409785